

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 26.9.2014
COM(2014) 604 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Pomáhat vnitrostátním orgánům v boji proti zneužívání práva na volný pohyb:
Příručka pro řešení otázky údajných účelových sňatků mezi občany EU a státními
příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU**

{SWD(2014) 284 final}

I. Úvod

Právo svobodně se pohybovat a pobývat v Evropské unii je jednou ze čtyř základních svobod zakotvených v právu EU a tvoří základ evropské integrace. Podpora a posilování tohoto práva je jedním z hlavních cílů Evropské unie.

Evropská unie i její členské státy uznávají, že z hlediska **odstranění překážek pro uplatňování základní svobody pohybu je důležité zajistit ochranu rodinného života.** Nemožnost vést normální rodinný život v hostitelské zemi EU by závažným způsobem narušovala základní svobodu občanů EU.

Stěhující se občané EU, kteří se skutečně opírají o unijní právo, jsou pravidly EU zcela chráněni. Stejně jako v kterékoliv jiné právní oblasti však budou i zde případy jednotlivců, kteří se mohou snažit výhod volného pohybu zneužít, aby obešli vnitrostátní pravidla upravující oblast přistěhovalectví. Zneužívání práva na volný pohyb toto základní právo občanů EU narušuje. Účinné řešení tohoto zneužívání je tudíž pro zachování práva na volný pohyb nezbytné.

Rada pro spravedlnost a vnitřní věci na svém zasedání ve dnech 26.–27. dubna 2012 schválila plán s názvem „Činnost EU zaměřená na migrační tlaky – strategická reakce“, který uvádí účelové sňatky jako prostředek usnadňující státním příslušníkům třetích zemí neoprávněný vstup do EU a pobyt na jejím území. Tento plán uvádí několik opatření, které mají Komise a/nebo členské státy provést s cílem zlepšit povědomí o tom, co je zneužívání práv volného pohybu státními příslušníky třetích zemí a organizovanou trestnou činností, která je napomáhá nedovolenému přistěhovalectví. Jedním z těchto opatření je příprava „**příručky o účelových sňatcích včetně orientačních kritérií napomáhajících rozpoznat předstíraná manželství**“.

Komise ve svém sdělení ze dne 25. listopadu 2013 nazvaném „*Volný pohyb občanů EU a jejich rodin: Pět rozhodujících opatření*“¹ upřesnila práva a povinnosti občanů EU podle unijních pravidel upravujících volný pohyb a vytyčila pět opatření, která mají vnitrostátním orgánům pomáhat při účinném uplatňování těchto pravidel v praxi. Toto sdělení připomnělo, že **právo EU obsahuje řadu pevných záruk**, které členským státům umožňují s takovým zneužíváním bojovat. Jedním z konkrétních opatření, **která mají členským státům pomoci využít plný potenciál těchto záruk**, byla **příručka zabývající se řešením účelových sňatků**, která vznikla ve spolupráci s členskými státy.

V reakci na požadavek výše uvedených členských států a v úzké spolupráci s těmito státy proto útvary Komise připravily příručku pro řešení problému účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU. Příručka je připojena k tomuto sdělení jako pracovní dokument útvarů Komise. Jejím účelem je pomoci vnitrostátním orgánům účinně řešit jednotlivé případy zneužívání v podobě účelových sňatků, aniž by byl ohrožen základní cíl, jímž je zaručovat a usnadňovat volný pohyb občanů EU a členů jejich rodin na základě unijního práva, kteří toto právo uplatňují v dobré víře.

Z údajů předložených členskými státy o nedávno odhalených účelových sňatcích mezi státními příslušníky třetích zemí a občany uplatňujícími své právo na volný pohyb v rámci EU vyplývá, že tento jev existuje, ale významně se v jednotlivých členských státech liší². I přes

¹ COM(2013) 837 final – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0837&rid=1>.

² Výše citované sdělení nazvané „Volný pohyb občanů EU a jejich rodin: Pět rozhodujících opatření“, oddíl 3.1.

omezený počet případů je zapojení sítí organizované trestné činnosti do těchto aktivit, jak uvádějí nedávné zprávy Europolu, znepokojující.

Právní rámec na unijní a mezinárodní úrovni, v souladu s nímž by vnitrostátní orgány měly postupovat při boji se zneužíváním, sestává z pravidel EU pro volný pohyb občanů EU a jejich rodinných příslušníků, práv a záruk zakotvených v listině základních práv Evropské unie a dalších souvisejících nástrojů mezinárodního práva, jako je Evropská úmluva o lidských právech.

Kromě toho, že dává členským státům vodítko, jak řešit zneužívání v podobě účelových sňatků ve smyslu sdělení Komise ze dne 2. července 2009 o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES (dále jen „*pokyny Komise z roku 2009*“)³, příručka tento právní rámec také vysvětluje. Uvádí, co uplatňování těchto pravidel znamená v praxi, a poskytuje vnitrostátním orgánům operativní návod, který jim má pomoci při účinném zjišťování a vyšetřování podezření na účelové sňatky. Zohlednění ukazatelů a informací poskytnutých v příručce by mělo zajistit, aby byly postupy příslušných vnitrostátních orgánů v Unii založeny na týchž faktických a právních kritériích, a přispět ke splnění práva EU.

Příručka není ani právě závazná ani vyčerpávající. Touto příručkou není dotčeno stávající unijní právo ani jeho budoucí vývoj. Není jí dotčen ani případný závazný výklad unijního práva ze strany Soudního dvora.

Toto sdělení shrnuje hlavní obsah příručky, který je rozdělen do čtyř částí: „Úvod“, „Definice“, „Platný právní rámec“ a „Operativní opatření v kompetenci členských států“.

II. Hlavní obsah příručky

1. Oddíl nazvaný „Úvod“

Tento oddíl objasňuje, že příručka se týká pouze účelových sňatků mezi občanem EU a státním příslušníkem třetí země, pokud daný občan EU uplatňoval právo na volný pohyb tím, že pobýval v jiném členském státě. Sňatky mezi dvěma občany EU tedy do oblasti působnosti příručky nepatří. V úvodu také vysvětluje, že veškerá opatření přijatá vnitrostátními orgány s cílem předejít zneužívání musí plně respektovat základní práva a zásady práva EU a že právo na volný pohyb je základním pravidlem, od něhož se lze odchýlit jen ve výjimečných případech odůvodněných prokazatelným zneužitím.

2. Oddíl nazvaný „Definice“

Pokyny, které příručka poskytuje, jsou zaměřeny na účelové sňatky ve smyslu směrnice 2004/38/ES⁴ (dále jen „*směrnice*“) jako sňatky uzavírané výlučně za účelem získání práva na volný pohyb a pobyt podle uvedené směrnice, které by určitá osoba jinak neměla. Podle článku 35 uvedené směrnice mohou členské státy přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Pokyny Komise z roku 2009 poskytly vysvětlení pojmů zneužití a účelové sňatky pro účely pravidel EU pro volný pohyb.

³ KOM(2009) 313 v konečném znění.

⁴ Bod odůvodnění č. 28 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77).

Příručka podrobně rozvádí význam hlavních prvků těchto pojmů a poskytuje další údaje o tom, jak rozlišit skutečné sňatky od účelových sňatků: popisuje hlavní prvky různých forem i) skutečných sňatků, které jsou někdy nesprávně považovány za účelové sňatky (*např. dohodnuté sňatky, uzavření sňatku prostřednictvím zástupce či na konzulátu*) a ii) nepravé sňatky (*např. účelové sňatky, podvodné sňatky, vynucené sňatky či předstírané sňatky*), a odkazuje se na pravidla EU, která se použijí v případě, že účelové sňatky zahrnují prvky obchodování s lidmi⁵.

3. Oddíl nazvaný „Použitelný právní rámec“

Příručka obecně představuje pravidla, k nimž musí vnitrostátní orgány přihlížet při přijímání opatření k předcházení či potírání zneužívání, zejména pravidla EU o volném pohybu a základní práva. Osvětluje také, co tato pravidla znamenají v praxi.

3.1 Pravidla a zásady EU pro volný pohyb občanů EU

V případě článku 35 směrnice, který stanoví, že opatření přijatá k odepření, pozastavení nebo odnětí práv přiznaných směrnicí v případě účelových sňatků „*musí být přiměřená a spojená s procesními zárukami stanovenými v člancích 30 a 31 směrnice*“, rozvádí příručka podrobně, jak má být obecná unijní zásada přiměřenosti uplatňována v kontextu dané problematiky. Příručka také zdůrazňuje, že potřeba zajistit, aby každé takové opatření respektovalo faktickou záruku přiměřenosti podle článku 35 směrnice, se dále odráží procesní záruky, jež jsou s těmito opatřeními spojeny, stanovené v člancích 30 a 31 směrnice.

3.2 Širší kontext evropského a mezinárodního práva

Příručka připomíná základní práva zakotvená v nástrojích evropského a mezinárodního práva, které je třeba při zjišťování, vyšetřování a trestání účelových sňatků zohlednit. Zvláštní význam má právo uzavřít manželství, právo na respektování soukromého a rodinného života a práva dítěte, jakož i zákaz diskriminace, právo na účinnou právní ochranu a právo na obhajobu, jež jsou stanoveny Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „*Listina*“)

Jelikož by význam a rozsah práv zakotvených v Listině, která odpovídají právům, jež zaručuje Evropská úmluva o lidských právech (dále jen „*Úmluva*“), měly být stejné jako u práv stanovených touto Úmluvou⁶, shrnuje příručka hlavní prvky odpovídajících ustanovení Úmluvy a související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, která mají být vodítkem k jejich výkladu.

Pokud jde o *právo uzavřít manželství a právo založit rodinu* zakotvené v článku 9 Listiny a článku 12 Úmluvy, poznamenává příručka, že článek Úmluvy dává vnitrostátním orgánům určitou míru diskreční pravomoci ohledně toho, jak řídit výkon práva uzavřít manželství na

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a ochraně obětí – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:101:0001:0011:CS:PDF>.

⁶ Ustanovení čl. 52 odst. 3 Listiny; viz také Vysvětlení k Listině základních práv Evropské unie (Úř. věst. 2007/C 303/02) ohledně významu a rozsahu konkrétních ustanovení Listiny ve srovnání s odpovídajícími ustanoveními Úmluvy.

vnitrostátní úrovni, nicméně volnost, kterou jim poskytuje, je omezená, a uvádí příslušnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva⁷.

Pokud jde o *právo na respektování rodinného života*, které je zaručeno v článku 7 Listiny a v článku 8 Úmluvy, se v příručce odkazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva⁸, která uvádí faktory, k nimž je třeba přihlížet v souvislosti s účelovými sňatky s cílem posoudit, zda lze určité rozhodnutí omezující právo na vstup a pobyt považovat za nezbytné v demokratické společnosti a přiměřené vzhledem k legitimnímu sledovanému cíli, aby nezasahovalo do práva na rodinný život.

V případech, kdy jsou do účelových sňatků zapojeny děti (ve většině případů z předchozích vztahů manželů), upozorňuje příručka na potřebu náležitě zohledňovat *práva dítěte* v souladu s článkem 24 Listiny a článkem 8 Úmluvy, který je rovněž použitelný. Jelikož se článek 24 Listiny zakládá na Úmluvě OSN o právech dítěte a konkrétně na jejích člancích 3, 9, 12 a 13, upozorňuje příručka na praktičtější pokyny k jejich uplatňování uvedené v hlavních zásadách Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) týkající se určování nejlepších zájmů dítěte z května 2008⁹. Zejména upřesňuje, že v případě účelového sňatku, kde má jeden nebo oba manželé rodičovskou odpovědnost za dítě, je třeba při rozhodování, zda by osoba s rodičovskou odpovědností měla být vyhoštěna, přisuzovat dostatečnou váhu zájmům dítěte.

Příručka rovněž připomíná, že v případě, že jsou zapojeny děti, které jsou státními příslušníky hostitelské země EU, požívají další ochrany plynoucí z vnitrostátního a mezinárodního práva zakazující vyhoštění vlastních státních příslušníků, nebo ve výjimečných situacích, které lze vyvodit z judikatury Evropského soudního dvora o občanství Unie, kdy by vyhoštění rodiče, jenž není státním příslušníkem EU a uzavřel účelový sňatek, nutilo dítě opustit hostitelskou zemi EU¹⁰ či EU jako celek¹¹.

Příručka mimo to zdůrazňuje, že *vnitrostátní orgány nesmí* při přijímání opatření za účelem potírání potenciálního zneužití *vystavovat dotčené osoby ponižujícímu zacházení nebo diskriminaci* z žádného důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, etnický nebo sociální původ, genetické rysy, jazyk, státní příslušnost, náboženství či vyznání, politické nebo jakékoliv jiné smýšlení, příslušnost k národnostní menšině, majetek, narození, zdravotní postižení, věk či sexuální orientace, neboť tato opatření by porušovala článek 4 Listiny (*a článek 3 Úmluvy*) a článek 21 Listiny (*jakož i případně článek 14 Úmluvy*).

3.3 Důkazní požadavky a důkazní břemeno

Příručka zdůrazňuje, že všechna opatření přijatá vnitrostátními orgány s cílem vyšetřit podezření na účelové sňatky a shromáždit důkazy, musí být v souladu s hlavními procesními zásadami, které ukládá vnitrostátní právo a právo EU. Vyšetřování sňatků může probíhat pouze tam, kde jsou důvodné pochybnosti o jejich pravosti. Přestože důvodné pochybnosti mohou být pro zahájení vyšetřování dostatečným důvodem, jakmile toto vyšetřování skončí závěrem, že jde o účelový sňatek, lze odepřít práva plynoucí z pravidel pro volný pohyb,

⁷ Např. rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ve věci *Sanders v. Francie* (podnět 31401/96) a ve věci *Klip a Krüger v. Nizozemsko* (podnět 33257/96).

⁸ Rozsudek ve věci *Üner proti Nizozemsko* (věc 46410/99).

⁹ <http://www.unhcr.org/4566b16b2.html>.

¹⁰ Článek 3 protokolu 4 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

¹¹ Viz konkrétně rozsudky ve věci C-34/09, *Ruiz Zambrano*, C-256/11, *Dereci*, a ve spojených věcech C-356/11 a C-357/11, *O. a S.*

pouze pokud tuto skutečnost vnitrostátní orgány náležitě doloží v souladu s příslušnými důkazními požadavky¹².

Pokud jde o důkazní břemeno, doplňuje příručka dále pokyny Komise z roku 2009 ohledně jeho fungování v praxi. Upřesňuje zejména, že důkazní břemeno nesou vnitrostátní orgány, a sezdané páry nemohou být v zásadě nuceny dokládat, že jejich sňatek není účelový. Pokud však mají vnitrostátní orgány důvodné podezření, které je založeno na důkazech (*jako jsou rozpory v informacích poskytnutých manželi*), pokud jde o pravost konkrétního manželství, mohou pár požádat o další doklady či důkazy.

Manželé mají povinnost s orgány spolupracovat a to by jim mělo být sděleno. Skutečnost, že manželé neposkytnou informace, u nichž lze předpokládat, že jsou skutečným manželům v přiměřené míře k dispozici, a které by podezření rozptýlily, nebo pokud se manželé rozhodnou vůbec důkazy v žádné podobě neposkytovat, nemůže zakládat jediný či rozhodující důvod k závěru, že jde o účelový sňatek. Orgány však mohou při posuzování povahy daného manželství k této skutečnosti stejně jako i k dalším relevantním okolnostem přihlížet.

3.4 Procesní záruky

Příručka podrobně rozvádí procesní záruky, které musí vnitrostátní orgány podle článku 35 směrnice při přijímání všech rozhodnutí, které mohou omezit právo na volný pohyb založené na existenci účelového sňatku, dodržovat, zejména pak procesní záruky stanovené v článcích 30 a 31 směrnice, které konkrétně regulují oznamování těchto rozhodnutí a jejich přezkum. Příručka připomíná, že záruky stanovené směrnicí musí být také uvedeny do souvislostí s dalšími příslušnými základními právy, jako je právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces (*článek 47 Listiny*) a právo na obhajobu (*článek 48 Listiny*).

4. Oddíl nazvaný „Operativní opatření v kompetenci členských států“

S cílem pomoci vnitrostátním orgánům při účinném zjišťování a vyšetřování podezření na účelové sňatky se příručka se v tomto oddíle zabývá operativními postupy vyvozenými z postupů používaných v různých členských státech. Poskytuje soubor nástrojů, které mají členským státům umožnit vytvoření operativních systémů upravených podle jejich zvláštních potřeb a dostupných zdrojů; nejsou koncipovány jako předloha pro všechny vyšetřovací postupy a procesy.

4.1 Známky možného zneužití, které mohou vést k zahájení vyšetřování

Pokud jde o možné situace vedoucí k zahájení vyšetřování, vysvětluje příručka pokyny Komise z roku 2009, jakož i usnesení Rady o opatřeních, která mají být přijata k potírání účelových sňatků ze dne 4. prosince 1997¹³, zejména pokud jde o indikativní kritéria, tedy „známky zneužití“, související s jednáním, jež lze u zneužívajících párů přiměřeně očekávat podstatně častěji než u skutečných párů. Pojem „známky zneužití“ používaný pro účely příručky je třeba chápat jako známky zjištěné vnitrostátními orgány, které nikdy automaticky a nevyhnutelně nepotvrzují zneužívající povahu sňatku. Vždy musí proběhnout obecnější a nestranné posouzení všech prvků, a to jak pro, tak proti původnímu podezření na zneužití.

¹² Důkazní požadavky se mohou lišit v závislosti na tom, zda je zneužívání posuzováno podle trestního práva, cizineckého práva, správního práva či zákona o občanském stavu.

¹³ [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997Y1216\(01\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997Y1216(01):EN:HTML).

Vnitrostátní orgány se mohou při potírání zneužívání v reálném prostředí setkávat s netypickými nicméně skutečnými páry, které zpočátku vykazují řadu rysů účelového sňatku. Z tohoto důvodu příručka navrhuje „**pojistný mechanismus**“, jehož použití má vést k minimalizaci nebezpečí chybných kladných zjištění (*například v případě, kdy manželé nesdílejí společnou domácnost, nebo kdy má jeden z manželů nepříznivou imigrační minulost*).

Tento „pojistný mechanismus“ zaprvé znamená **důsledné dodržování zásady, že volný pohyb je primární pravidlo, které lze omezit pouze v individuálních případech odůvodněných zneužitím**. Zadruhé, „pojistný mechanismus“ vyžaduje, aby se vnitrostátní orgány vyšetřující zneužití v zásadě nezaměřovaly primárně na známky zneužití a nepoužívaly je na podporu svého původního podezření týkajícího se daného manželství. Naopak by orgány měly **nejprve zvážit známky o tom, že zneužití neexistuje** (*jako je dlouhodobý vztah partnerů nebo vážné a dlouhodobé právní nebo finanční závazky či sdílení rodičovské odpovědnosti*), které by podpořily závěr, že jde o skutečný pár, který požívá právo na volný pohyb a pobyt. Existenci „známek zneužití“ by orgány ověřovaly, pouze pokud by zkoumání „známek o tom, že zneužití neexistuje“ nepotvrdilo skutečnou povahu zkoumaného manželství.

Známky možného zneužití, jež odkazují na určité rysy chování, které zneužívající páry vykazují daleko pravděpodobněji než skutečné páry, se dělí do několika skupin, které odpovídají fázím „životního cyklu“ účelových sňatků. Příklady těchto známek jsou uvedeny níže pro ilustraci:

Pokud se budoucí manželé ještě nesetkali: ve srovnání s *občany EU jednajícími v dobré víře* je u zneužívajících osob daleko pravděpodobnější, že: se dříve přistěhovali do země EU nebo v zemi EU nyní pobývají nelegálně, že v minulosti uzavírali účelové sňatky nebo se dopouštěli jiných forem zneužití či podvodu; ve srovnání s občany EU jednajícími v dobré víře je u zneužívajících osob pravděpodobná špatná finanční situace (*například vysoká zadluženost*).

Ve fázi před uzavřením sňatku: ve srovnání se skutečnými páry je u zneužívajících osob daleko pravděpodobnější, že se před sňatkem nikdy nesetkali, neovládají společný jazyk, jemuž by oba rozuměli (*a neexistují důkazy o tom, že by vyvíjeli úsilí o vytvoření základů pro společnou komunikaci*).

V průběhu svatebních příprav budoucí manželé: ve srovnání se skutečnými páry je u zneužívajících osob daleko pravděpodobnější, že použijí místo konání svatby, o němž je známo, že je spojeno se zneužitím nebo má vazby na organizovanou trestnou činnost; předají za účelem stvrzení sňatku částku peněz nebo dary (*vyjma případů, že jde o formu věna v kulturách, kde je to běžné*); mají nesrovnalosti v předložených dokumentech, což vzbuzuje obavy, že se jedná o padělky, nebo poskytnou falešnou adresu.

Když manželé po uzavření sňatku žádají o vstupní víza nebo povolení k pobytu: ve srovnání se skutečnými páry je u zneužívajících osob pravděpodobnější, že o sobě vzájemně uvedou v zásadních otázkách sporné nebo chybné informace (*jméno, datum narození a věk, národnost, nejbližší příbuzní, případná předchozí manželství, vzdělání, profese*), uvedou falešnou adresu, manžel/ka z nečlenské země EU žije s někým jiným.

Když pár obdržel dokumenty ke vstupu či pobytu a žije v hostitelském členském státě: ve srovnání se skutečnými páry je u zneužívajících osob daleko pravděpodobnější, že nezachovají manželské soužití nebo dále a bez hodnověrného důvodu (*práce, děti z předchozích vztahů žijící v zahraničí*) žijí i po svatbě odděleně či jeden s manželů žije s někým jiným.

Když manželé podniknou kroky k formálnímu ukončení manželství: ve srovnání se skutečnými páry je u zneužívajících osob daleko pravděpodobnější, že se rozvedou brzy poté, co manžel/ka z nečlenského státu EU získá samostatné právo pobytu nebo státní příslušnost hostitelské země EU.

4.2 *Vyšetřování účelových sňatků*

Příručka představuje hlavní nástroje, které používají vnitrostátní orgány pro účely vyšetřování účelových sňatků. Konkrétně jde o souběžně vedené pohovory či dotazníky, kontroly dokladů a okolností, inspekce prováděné donucovacími, cizineckými nebo jinými příslušnými orgány a kontroly na úrovni obce, jejichž cílem je ověřit, zda daný pár spolu žije a spravuje společnou domácnost. V této souvislosti příručka připomíná význam dodržování práva jednotlivců na soukromý život a použitelné záruky a uvádí běžné postupy, které vypracovaly vnitrostátní orgány, aby maximalizovaly účinnost těchto nástrojů.

4.3 *Přeshraniční spolupráce při potírání účelových sňatků*

Příručka uvádí, jak lze prostřednictvím přeshraniční spolupráce zjednodušit účinné odhalení, vyšetření a stíhání účelových sňatků. Podrobně rozvádí zejména pomoc, kterou může vnitrostátním orgánům poskytnout Europol, pokud záležitost zahrnuje organizovanou trestnou činnost v podobě obchodování s lidmi, a Eurojust, zejména pokud jde o vyšetřování a stíhání konkrétních činů. Uvádí také přínos koordinace mezi vnitrostátními orgány. Příručka popisuje, jak mohou Europol a Eurojust pomoci členským státům při sestavování společných vyšetřovacích týmů, a situace, kdy lze těchto týmů využít jako vhodných a užitečných nástrojů.

4.4 *Úlohy různých vnitrostátních orgánů*

V tomto závěrečném oddíle příručka mapuje různé orgány na vnitrostátní úrovni, které se mohou účastnit potírání účelových sňatků, a upozorňuje zejména na potřebu celostních politik, které tyto sňatky řeší, a upřesňují úkoly různých vnitrostátních aktérů. V závislosti na svých individuálních potřebách by členské státy měly také zvážit, jak co nejlépe koordinovat práci všech klíčových účastníků: například vytvořením ústředního koordinačního orgánu nebo kontaktních míst v každém zúčastněném útvaru.